

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVK04
HT 2023

Handledare: Martin Hall

Norra polcirkelns uppvärmning och ännu varmare maktkapplöpning

En jämförande studie om klimatförändringarna vid Norra
polcirkelns påverkan på geopolitiken i regionen

Ulf Liljedahl

Abstract

Today the climate in the arctic regions are changing at a rapid rate, faster than any speed previously recorded in human history but how is it impacting the geopolitical situation in these regions? New territory is being created by the ice melting and new natural resources are being found, how can this impact the current situation? This study looks at and discusses the current geopolitical situation in the Arctic using two theories from international relations, realism and liberalism and how the situation can develop using these theories. From a realist standpoint it is a balance of power held in check primarily by nuclear weapons. The liberal standpoint is focused on trade between NATO members and that Russia, to western dismay, has isolated itself from the west. However, the resource impact is the same, everyone in the region will extract resources in their territory but expansion by force is too costly. The presence of nuclear weapons will keep the balance of power going. Breaking it is too costly for realists. For liberals Russia's disrespect for international agreements and expansionist ideals will be a thorn in the side of the west while trade between liberal countries and supporting anti-Russian movements continues.

Nyckelord: Klimatförändringar, Arktis, Geopolitik, Internationella relationer, Realism, Liberalism, The Arctic five

Antal ord: 8354

Innehållsförteckning

Abstract	
Innehållsförteckning	
Introduktion	1
1.2 Syfte	1
1.3 Frågeställning	1
Forskningsläge	2
2.1 Forskningsläge.....	2
Teori och ramverk	3
3.1 Teori och ramverk	3
3.2 Begrepp	4
3.3 Bakgrund	4
Metod och Material	7
4.1 Metod	7
4.2 Operationalisering	7
4.3 Material	7
4.4 Avgränsningar	8
4.5 vetenskaplig relevans	8
Resultat	9
5.1 Realism resultat	9
5.2 Resultat Liberalism.....	9
Diskussion	11
6.1 Realism.....	11
6.2 Liberalism.....	13
6.3 Jämförelse.....	15
Avslut	17
7.1 Avslutande diskussion	17
Referenser	18

Introduktion

1.1 Bakgrund och problemformulering

Klimatfrågan och global uppvärmning är idag ett ämne som diskuteras och har fått stort gehör i frågor gällande det framtida samhället. Men global uppvärmning påverkar även geopolitiken i de nya områden som kommer fram under isen. De geopolitiska spänningar som skapas på grund av dessa förändringar är mindre diskuterade i vår samtida litteratur och forskning. Data har visat att den globala uppvärmningen i Arktis är fyra gånger snabbare än resterande områden i världen sedan 1979 (Rantanen, Karpechko, Lipponen, et al. 2022). Smältningen av Arktis och dess följder framskrider, och kommer förändra vår värld på ett sätt mänskligheten tidigare bara sett glimtar av. Nya handelsvägar skapas och nya resurser upptäcks. Då Arktis redan är ett område där flera aktörer redan befinner sig och spänningen redan är hög kommer klimatförändringarna och upptäckandet av nya resurser troligtvis bara förvärra och fördjupa de redan existerande spänningar och konflikter som finns i regionen. Den geopolitiska aspekten kring klimatförändringar är något som är underrepresenterat och ett ämne som ofta inte diskuteras i frågan om klimatet och dess konsekvenser. Dessa konsekvenser kan vara ett maktspel, ett tecken på ökad konflikt i regionen men även kanske fredliga situationer, som ökad handel. Detta arbete skall undersöka, med hjälp av teori och metodologi från internationella relationer, titta på hur klimatförändringarna i Arktis kommer förändra den geopolitiska situationen i området.

1.2 Syfte

Huvudsyftet med detta arbete är att undersöka den geopolitiska aspekten av klimatförändringar i Arktis och hur den kan komma att förändras. Denna undersökning skall göras genom en jämförande analys av hur situationen ser ut baserat på teorier (i detta fall liberalism och realism) och hur det eventuellt kan komma att förändras. Syftet med detta är att utforska hur geopolitiken förändras i regionen och att få en förståelse varför förändringen sker på just detta sätt i regionen samt hur det kan variera beroende på region utifrån dessa teorier.

1.3 Frågeställning

Frågeställningen som valts i detta arbete är ”Hur situationen vid Norra polcirkeln ser ut och hur den pågående uppvärmningen påverkar regionen geopolitiskt utifrån ett realist perspektiv eller ett liberalt perspektiv och hur situationen kan komma att förändras utifrån dessa teorier. Tidigare i arbetet har begreppet Arktis använts, men Norra polcirkeln är tydligare gällande just denna frågeställning.

Forskningsläge

2.1 Forskningsläge

Forskningsläget i detta arbete är tvådelad. Forskning kring klimatförändringar vid Norra polcirkeln och forskning kring den geopolitiska/säkerhets situationen vid Norra polcirkeln. Gällande klimatförändringarna och dess påverkan på klimatet vid Norra polcirkeln finns det mycket forskning. Vetenskapliga tidskrifter såsom Nature (till exempel Rantanen, Karpechko, Lipponen, et al. 2022) har publicerat forskning kring det, men den mest specialiserade forskningen kring klimatet är gjord bland de olika aktörerna i regionen. Gällande geopolitiken och dess förändring på grund av klimatförändringarna är detta ett mindre utforskat område. Dock förekommer viss forskning, primärt om säkerhetssituationen, och ett exempel på detta är artikeln i en journal som diskuterar "Environmental security in the Arctic" (Stokke, 2011) samt böckerna "Environmental Security in the Arctic Ocean" (Berkman, Vylegzhanin, 2013) och "Arctic Fever Political, Economic & Environmental Aspects" (Likhacheva, 2022). Alltså finns det en del forskning, men fokuset ligger primärt på den generella konflikten som skapas på grund av klimatförändringarna som till exempel att mer råmaterial, såsom metaller och mineraler blir mer åtkomliga. Mindre fokus ligger på de enskilda aktörerna och hur de kan komma att agera.

Teori och ramverk

I det kommande kapitlet presenteras teorin och ramverket som lägger grunden för studien.

3.1 Teori och ramverk

De två främsta teorierna som skall användas i detta arbete är liberalism och realism. Anledningen till att dessa två teorier har valts för detta arbete finns är tvåfaldig. Den första är att realism och liberalism traditionellt varit de två dominanta teorierna inom internationella relationer historiskt, men även för att båda har skilda världsidéer. Realism bygger på att stater vill ha övertag i maktbalansen och ett rationellt tänkande kring handlingar i geopolitiken. Liberalism däremot, har som ideal samarbete, handel och prioriterandet av fred som sitt fokus. Alltså är teorierna väldigt annorlunda vilket gör jämförandet mer intressant.

Definitionen av realism förändras beroende på vilken typ av realism som används. Men som överhängande definition kan realism beskrivas som: "stater agerar på ett visst sätt för att avancera deras politik, makt och rikedom i ett anarkiskt system" (Levy, Thompson, 2010, s 28). Nyckelaktörerna i realistteori är stater. Anarki som begrepp inom realism är frånvaron av en central auktoritet på internationell nivå, som kan reglera dispyter och tvinga fram avtal (Levy, Thompson, 2010, s 29). Ett annat centralt begrepp är säkerhetsdilemmat, då realism ofta målar upp en bild av ett "worst case scenario" blir en stat rädd och ökar sin säkerhet detta i sin tur leder till att andra stater ser det som aggressivt och gör detsamma vilket leder till en konfliktspiral som i vissa fall leder till krig (Levy, Thompson, 2010, s 29). Den form av realism som detta arbete använder sig av är neorealism, traditionell realism, som har sitt fokus i människans strävan efter makt medan neorealism har sitt fokus i säkerhet (Levy, Thompson, 2010, s 32). En av de viktigaste termerna i neorealism är maktbalans, proponenter av neorealism anser att historiskt har maktbalanser varit normen samt att om länder inte kan få igenom en hegemoni (då en stat i ett område blir militärt, ekonomiskt eller kulturellt övermakt) blir ofta en maktbalans resultatet (Levy, Thompson, 2010, s 32).

Liberalism skiljer sig från realism och fokuserar på demokrati och samarbete. Liberalism fick ett återupplivande på 1990-talet efter Sovjetunionens fall då vissa statsvetare som till exempel Francis Fukuyama ansåg att slutet av kalla kriget ledde till triumfen av det han kallade "liberal kapitalism" (Burchill, 2013, s 58). Liberalism eller liberal internationalism har sina rötter i upplysningstiden och det finns tydliga spår inom teorin som stödjer detta. Liberalisms viktigaste egenskaper är fred, samarbete, handel och demokrati. Liberalistiska stater anser att fri handel leder till samarbete (Burchill, 2013, s 61). Liberalister motsätter sig även realism då de anser att stater kan samarbeta och ser ett värde i internationella organ. Stora delar av länder i västvärlden är idag liberalistiska länder. Dessa länder och organisationer som till exempel EU har byggts på den liberalistiska idén av att handel leder till fred. Liberalister värdesätter även dessa liberala institutioner som EU som är internationella som kan minimera konflikter. Utöver demokrati och handel är mänskliga rättigheter en av grundpelarna vilket i sin tur har lett till organisationer som EU och FN samt dokument som FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Ett viktigt begrepp som är relevant för liberalism i detta arbete är democratic peace theory. Detta begrepp och teori innebär att demokratiska länder är mindre benägna att hamna i krig med andra demokratiska länder (Burchill, 2013, s 61) utan vill heller löse konflikter utan våld.

Det finns begränsningar med dessa teorier, realisms största begränsning är att den ofta inte räknar in interna faktorer. Realism är enbart fokuserat på den militära aspekten av makt och

viljan att skapa övertaget i en maktbalans. Detta har lett till att realism kan förklara stora konflikter och maktbalanser men även svagheter. Liberalism har också begränsningar, till exempel fungerar liberalism bäst när landet har liberalistiska värderingar (demokrati, mänskliga rättigheter) men även spridandet av sin ideologi kan begränsas, om inte länderna är intresserade av att bli liberalistiska länder försvagas den internationella liberalismen. Liberalism fokuserar specifikt på 3 faktorer och ignorerar andra som till exempel den militära aspekten. Alltså har båda teorierna fokus på vissa faktorer och ignorerar andra.

Dessa två teorierna har valts då de är motsatta varandra teoretiskt och i att jämföra situationen utifrån de olika teorierna kommer resultatet troligtvis se annorlunda ut utifrån de två teorierna. Varför dessa är värda att använda som teorier är som tidigare nämnts att jämförandet blir av två helt olika resultat. Ett resultat ur realism kan målas upp som maktspel medan ett med liberalism ses som ett mer ”fredligt” resultat. Gällande relevans utgår frågeställning från internationella relationer, inom internationella relationer är realism och liberalism bland de populäraste teorierna men även att just dessa teorier kan göra jämförandet mer intressant.

3.2 Begrepp

Detta delkapitel diskuterar begrepp som förekommer i uppsatsen och en kort översikt på hur situationen ser ut geopolitiskt.

Geopolitik: Ett begrepp som används som ”benämning på studier om staters agerande utifrån geografiska områden” (Nationalencyklopedin, u.å)

Norra Polcirkeln: En del av Arktis som uppsatsen har valt att definiera som den nordligaste av de fem breddgraderna. Det är ett område som omfattar Norge, Sverige, Finland, Ryssland, USA, Kanada, Grönland och Island (Polcirkeln.nu, u.å). I detta arbete har dock Finland och Sverige exkluderats på grund av deras mindre prominenta roll i regionen. Utöver det befinner sig inte stora delar av de kommande naturresursernas i deras territorium och detta minskar Sverige och Finlands relevans inom arbetet.

The Arctic Five: De fem länderna som är mest aktiva och har territorium vid Norra polcirkeln. Länderna är Kanada, Norge, Ryssland, USA och Danmark (Grönland är en del av Danmark). Sverige och Finland är tekniskt sett del av Norra Polcirkeln men brukar inte räknas in i The Arctic Five.

3.3 Bakgrund

Gällande situationen idag kring länderna i området finns det både allianser och spänning. 1996 skapades Arktiska rådet som är ett internationellt forum som fokuserar på samarbete bland de olika nationerna i området men även de sex organisationer som finns för ursprungsfolk i regionen. Rådet består av de nationer som befinner sig i regionen, Danmark representerar Grönland. Fokus ligger på skapandet av en fredlig och stabil region med konstruktivt samarbete och inriktning på Arktiska miljön, hållbar utveckling och välmående av folket i regionen (Arctic Council, u.å). Då det Arktiska rådet bara är ett forum har dem få medel för att genomdriva deras förslag då forumet är ett samarbetsprojekt. Men under årens lopp har vissa medlemmar genomfört handlingar som undergrävt samarbetet. Dessa handlingar har varit på grund av egna geopolitiska ambitioner och i andra fall som svar på andra länders handlingar. Ett exempel på detta är den 3 Mars 2022 då, som svar på Rysslands invasion av Ukraina, bestämde sig Kanada, Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige och

USA för att inte medverka i några möten i det Arktiska rådet så länge Ryssland hade ordförandeskapet (ordförandeskapet roteras varje 2 år) (Udenrigsministeriet, 2022).

Gällande enskilda länder är situationen vid Norra Polcirkeln ovanlig. The Arctic Five har alla olika åsikter och ambitioner.

Kanada som historiskt sett har varit nära allierad med USA under de senaste 100 åren har kritiserat USA:s hantering av det geopolitiska läget. USA och Kanada har olika synsätt, Kanada har länge prioriterat deras situation i regionen medan USA lagt fokus på det bara de senaste 20 åren. Detta har lett till att Kanada är mindre villiga att släppa in tredje parter eller att samarbeta med länder som har mindre arktiskt fokus som till exempel USA (Bergh, 2022, s 17). Deras relation har även problem territoriellt, exempel på detta finns vid Beaufort havet där både USA och Kanada anser att området tillhör dem och båda parterna är inte villiga att ge upp (Bergh, 2022, s 17–18). Den andra territoriella diskussionen är vid Nordvästpassagen där Kanada anser det är kanadensiskt vattenterritorium medan USA anser passagen som en fri vattenväg. Det finns även en risk för andra territoriella konflikter.

Norges situation i området är unik då landet är granne och delar landgräns med ett land som de traditionellt sett som fiender (Ryssland). Norge har traditionellt försökt ha en fredlig roll i regionen med samarbete med sina allierade (Nato och Sverige) men även Ryssland, speciellt i Svalbard regionen (Østhagen, 2018). Detta är primärt på grund av ekonomiska skäl då stor del av Norges mest lönsamma industrier (olja och fiske) befinner sig i regionen. På senare år har dock relationen med Ryssland svalnat, detta är bland annat på grund av ryska invasionen av Ukraina.

Danmark är landet i regionen med minst fokus på regionen och brukar ses som del av The Arctic Five på grund av att Grönland och Färöarna tillhör dem. Traditionellt sett har Danmark inte fokuserat på säkerhetsaspekten i regionen, men på senare år har fokuset ökat. På grund av den ryska invasionen av Ukraina ökade Danmark sin militära budget och la fram en plan på ökat samarbete mellan Grönland, Färöarna och Danmarks ministrar (Jacobsen, 2022) och ökat samarbete med sina allierade som till exempel USA.

USA är en av två supermakter i området om man räknar med resurser och styrka utanför regionen, dock består deras territorium vid norra polcirkeln primärt av Alaska, vilket är ett mindre område jämfört med till exempel Ryssland och Kanada. Gällande deras säkerhetspolitik i området publicerade Vita huset 2022 en uppdaterad strategi i regionen (The White House, 2022) med fokus på fyra pelare, 1. Säkerhet, 2. Klimatförändringar och miljövård, 3. Hållbar ekonomisk utveckling, 4. Internationellt samarbete och regering (The White House, 2022). Det går att argumentera att denna uppdaterade strategi egentligen inte ger någon ny indikation och att USA egentligen bara återigen vill visa att de försvarar sina arktiska områden och Biden regimen vill demonstrera detta precis som Trump regimen gjorde. Men å andra sidan kan man argumentera att strategins fjärde pelare (samarbete) skiljer sig från den traditionella amerikanska retoriken (Monroedoktrinen). USA har oavsett dilemmat gällande relationer med deras traditionellt allierade i området. Som tidigare nämnts i denna del har USA två territoriella dispyter med Kanada, ett land som USA traditionellt varit ganska nära diplomatiskt. I december 2023 la även amerikanska utrikesdepartementet ut en uppdaterad karta på vad USA anser som sitt territorium, denna uppdaterade karta visar att USA utökade sitt påstådda territorium till ett område cirka två gånger större än delstaten

Kalifornien (Bochove, 2023). Detta utökade territorium är primärt havsbotten, men det överlappar med Kanada och kan skapa grova diplomatiska konsekvenser.

Ryssland är landet i regionen med störst territorium (cirka 50% och 2,5 miljoner invånare (Arctic council, u.å)). Ryssland har traditionellt sedan Sovjetunionens fall varit samarbetsvilliga i regionen men under de senaste åren har detta förändrats då landet blivit alltmer expansionistiska. I februari 2023 ändrade president Putin Rysslands fokus i regionen från samarbete inom arktiska rådet, till prioriterande av nationella intressen (Humpert, 2023). Även 2007 planterade Ryssland en rysk flagga på arktiska havsbotten (Magnusson, 2019 s 467), avsikten Ryssland hade med detta delar både politiker och experter, vissa anser att det gjordes för att skapa inhemsk legitimitet medan andra argumenterar att avsikten var en indikator på rysk geopolitisk expansionsvilja (Magnusson, 2019 s 467–468). Ryssland är just nu i regionen landet som majoriteten motsätter sig och Rysslands expansionistiska handlingar de senaste åren har skapat osäkerhet i regionen.

Gällande klimatförändringar i regionen samt naturresurser som hittats, ökar båda snabbt. Det finns flera olika aspekter som påverkar klimatet vid Norra polcirkeln, dessa är smältandet av havsis, att Grönlands inlandsis smälter och att permafrosten i regionen smälter. Dessa faktorer är bara några av de flera andra som finns och förändringarna pågår snabbt, Arktiska regionen smälter fyra gånger snabbare än resterande regioner i världen (Rantanen, Karpechko, Lipponen, et al. 2022). Denna snabba förändring har lett till att större delar av regionen som tidigare varit täckta av is nu går att titta på och undersöka i frågan om naturresurser. Enligt FN:s havsrättskonvention har alla fem i Arctic five rätt att utnyttja och utvinna naturresurser inom deras exklusiva ekonomiska zon (FN, 1982). Det är oklart egentligen hur mycket resurser det finns under isen men enligt en United States Geological Survey gjord 2012 innehåller Arktis ca 13% av världens oupptäckta olja och 30% av oupptäckt fossilgas (U.S. Energy Information Administration, 2012). Dessa siffror är dock tveksamma då det är svårt att identifiera just hur mycket som är upptäckt då det är svårt att borra och identifiera oljekällor i Arktis på grund av förhållandena gällande borrhning. Mineraler är där potentialen är störst i Arktis, mineraler som används för att bygga elfordon och förnybar energi har hittats i Arktis (Rowe, 2022). Sedan finns det andra metaller som fosfat, bauxit, järnmalm, koppar, nickel och guld (Farré, et al, 2014) som har hittats och finns potential för i regionen.

Metod och Material

4.1 Metod

Gällande metod i detta arbete har flera olika metoder kunnat tillämpas. Men för att få ett tydligt svar på hur Norra polcirkelns klimatförändringar påverkar geopolitiken och skapar en maktstrid gjordes valet av en jämförande studie utifrån teorierna realism och liberalism. Detta metodval gjordes på grund av att det ger ett tydligare mätbart resultat gällande frågeställning och ger frågeställningen ett annat djup. Jämförande metod har valts och i detta arbete innebär det ett jämförande av situationerna i dagens Norra polcirkeln utifrån realist teori och liberalist teori och sedan hur situationen skulle kunna utvecklas utifrån dessa två teorier. Anledningen till att denna metod valts är att det är en intressant metod för att kunna förklara hur nuläget samt framtiden inom Norra polcirkeln kan se ut. Men att utgå från bara en teori hade varit ensidig och jämförande metod kan ge en mer djup inom frågeställning.

Nackdelar med denna metod finns. Det kan även vara svårt att identifiera hur exakt framtiden kommer se ut utifrån teorierna. Framtiden kommer inte kunna förutspås i ett vakuum, det finns många olika faktorer som kan förändra resultaten ifrån teorierna. Detta är inget som detta arbete kan förändra. Men det är en nackdel som existerar och kan försvaga resultatet. En annan nackdel är jämförandets generella fokus, realism fokuserar ofta på nationers agerande och mindre på individuella handlingar medan liberalism fokuserar mindre på maktspel. Detta kan då skapa problemet att jämförandet försvagas.

Metoden för detta arbete är då en jämförande studie av Norra polcirkelns klimatförändringar och dess påverkan på geopolitiken samt skapandet av en maktstrid utifrån teorierna realism och liberalism i dagsläget och hur en utveckling skulle kunna se ut.

4.2 Operationalisering

Gällande operationalisering, behöver delar operationaliseras för att öka reliabilitet. I detta arbete används operationalisering för att tydliggöra det som mäts och jämförs under arbetets gång. Operationaliseringen i detta arbete är att tydliggöra situationen för varje land inom the Arctic five och sedan utgå från respektive teori om hur situationen ser ut idag och hur det kan komma att utvecklas.

4.3 Material

Materialet som används i detta arbete är blandat, gällande klimataspekten och smältandet av Norra polcirkeln kommer tidigare klimatforskning användas. Detta är delvis på grund av att främsta fokus i detta arbete ligger på den geopolitiska frågan men även att stor del av tillgängligt material i klimatforskning är tidigare forskning. Gällande resterande material är det en blandning på officiella dokument och rapporter som hämtas från the Arctic five och tidigare forskning kring ämnet men även nyheter från media som kan vara relevant för arbetet. En svaghet med detta som hade kunnat argumenteras är att materialet inte är användbart eller inte tillför något. Men då detta arbete är en jämförelse och bitar av arbetet behöver byggas på tidigare forskning (klimataspekten och även till viss del argument som byggs utifrån de officiella dokumenten från the Arctic five) kan denna svaghet vara mindre oroande. Styrkorna med detta material och typen av material är att det finns en stor mängd tidigare klimatforskning och en del om hur klimatförändringar påverkar säkerhet och geopolitik i regioner, även om Arktis/Norra polcirkeln är ett mindre utforskat område.

4.4 Avgränsningar

Som de flesta arbeten har avgränsningar behövs göras i detta arbete. Exempelvis har valet gjorts att bara utgå från två teorier (realism och liberalism). Detta beslut är delvis på grund av att kunna få en tydligare jämförelse, men även att få en tydligare frågeställning. Utöver det har en avgränsning gjorts gällande Norra polcirkeln respektive Arktis, argument finns att de är samma område med olika namn men i detta arbete innehaver Norra Polcirkeln the Arctic five som ligger i fokus för detta område. Om begreppet Arktis används eller varit i fokus hade arbetet varit mindre specifikt då Arktis är en bred term. Arbetet har även exkluderat Sverige och Finland som kan räknas in i Norra polcirkeln, detta är på grund av att dem är mindre stora aktörer i regionen och deras territoriella zoner är mindre relevanta för frågeställningen. Utöver detta kan en jämförelse av just dessa två teorier vara begränsad då teorierna prövats de senaste åren och vissa anser att till exempel realisms relevans har minskat (James, 2022, s 5)

4.5 vetenskaplig relevans

Relevans är alltid en viktig fråga inom dessa typ av arbeten och frågan om inomvetenskaplig samt utomvetenskaplig relevans är alltid en fråga med stor vikt. Gällande inom samt utomvetenskaplig relevans kan detta arbete bidra. Inomvetenskapligt är maktbalans och konflikt kring naturresurser och klimatförändringar ett framväxande ämne då vårt klimat försämras alltmer och nya områden för konflikt öppnar sig. Gällande redan etablerat vetenskap kring Arktis och dess maktbalans tillför kanske inte detta arbete med några nya normbrytande idéer men det kan vara något att bygga på. Till exempel kan detta arbete göras om med olika teorier. Utomvetenskapligt kan detta arbete bidra med att uppmärksamma de mindre sedda delarna av klimatförändringarna. Inom klimatfrågan diskuteras det ofta om klimatförändringarnas påverkan på klimatet och människan. Även om konflikter över naturresurser nämns är troligtvis de mest omtalande konflikterna om åtkomst till vatten i framtiden. Alltså kan detta arbete delvis ge en inblick i ett annat område där konflikt kring naturresurser skapats, men även uppmärksamma klimatkonflikter.

Resultat

Gällande resultatet i detta arbete ska nuvarande situation och potentiella situation utifrån de olika teorierna framläggas.

5.1 Realism resultat

Utifrån realist perspektiv så är situationen idag vid Norra polcirkeln, en maktbalans. Båda sidorna vet att de inte kan militärt besegra den andra. Dessa sidor är natoalliansen (USA, Kanada, Danmark och Norge) och den andra sidan är Ryssland. Denna "neutrala" maktbalans är delvis på grund av att NATO respektive Ryssland troligtvis inte har kapacitet att militärt kriga för ett hegemoni krig, alltså att kunna helt slå ut den andra sidan och ha full militär dominans. Utöver det kan en direkt konflikt vara katastrofal för världen speciellt då båda sidor har kärnvapen och det är troligt att i en direkt konflikt hade dessa kärnvapen använts. Utöver denna maktbalans håller sig länderna inom the Arctic five till sina egna territorium för att utvinna resurser. Gällande framtiden är det högst troligaste resultatet en fortsättning av den nuvarande status quo om inte något radikalt förändrats. Detta är på grund av att som tidigare nämnts, ingen kan få övertaget militärt. En viktig delfråga till detta är hur okontrollerat territorium som har naturresurser kan utvecklas. Områden som tidigare varit otillgängliga och även okontrollerade (som tidigare setts som neutralt vatten) där naturresurser visar sig kan även bidra med konflikt och spänning. Men faktumet är att då ingen av sidorna kan få övertaget utan att någonting förändras kommer troligtvis dessa nya okontrollerade territorium delas upp. USA kan det argumenteras har tidigare varit passiva i sin roll inom Norra polcirkeln men detta förändras när spänningar med Ryssland ökar. Utöver det är Alaska en stat och USA liksom de flesta länder kommer försvara sitt territorium till tanderna om Ryssland attackerar. De resterande NATO länderna har till viss del ännu viktigare betydelse av att vara involverade i både NATO och Norra polcirkeln säkerhetsdilemma och maktbalans. Kanada och Norge till exempel har båda stora delar av sina ekonomier inom Norra polcirkeln. På motsatt sida har även Ryssland också stor prestige inom regionen och anser sin roll i regionen som viktig. Alltså är båda sidorna investerade i regionen och utan någon radikal förändring kommer denna status quo stanna.

5.2 Resultat Liberalism

Utifrån ett liberalt perspektiv skiljer sig situationen både idag och framtiden mycket från ett realist perspektiv. Liberalism som teori är byggd på fri handel, mänskliga rättigheter och demokrati. I dagens situation är det NATO som bär på delar av de liberala principerna medan Ryssland inte gör det. NATO länderna inom the Arctic five är alla liberala demokratier som lägger högt värde vid de liberalistiska idéerna. Ryssland är däremot inte det. Idag handlar alltså NATO länderna med varandra primärt. Även om liberala stater väger sina idéer av mänskliga rättigheter och demokrati högt finns det idag länder som liberala demokratier handlar med som inte är det, till exempel Kina som är en enpartistat som tidigare och även idag bryter mot mänskliga rättigheter (Regeringen, 2022). Kina är USA:s största handelspartner och handeln mellan dem tar upp ca 16% av alla importerade varor (Office of the United States Trade Representative u.å). Alltså är handeln som vissa liberala demokratier för inte exklusiv med likasinnade stater. Skillnaden idag är dock att Ryssland startat ett fullskaligt krig mot en självständig stat (där även legaliteten är oklar även om många anser den som illegal (Bellinger, 2022)) och i sin tur begått krigsbrott (FN, 2022). Det vore kanske naivt att tro att liberala demokratier bara skulle handla med varandra och pragmatism behövs, men Ryssland har gått för långt och det kan dessa länder inte acceptera. Utifrån liberal teori

skulle dagens situation vid Norra polcirkeln kunna ses som att NATO länderna alla värdesätter deras ideologiska värden och är nöjda med sin situation, att handla med varandra och sedan utnyttja sina naturresurser individuellt för att öka båda sina egna men även sina handelspartners ekonomier och länder på ett fredligt sätt. Men att Ryssland brutit både freden och den internationella lag de värdesätter och detta har gjort situationen kall även om den tidigare varit stel. Idag ses Ryssland som en expansionistisk stat som hotar delar av västvärlden. Även om Kina globalt idag kan ses som det större hotet så är Ryssland idag ett hot som västvärlden identifierat. Om inte Ryssland avslutar sitt krig på ett fredligt humant sett och även till viss del gör rätt för sig gällande krigsbrott och handlingar under kriget ser framtiden skakig ut ur ett liberalistiskt perspektiv i regionen inte bara globalt. Ryssland ser sin del av Arktis som extremt viktig och denna konflikt ökar dess värde då potentialen för nya resurser är stor. Arktiska rådet har även en stor roll att spela, idag och i framtiden. Det är den primära internationella organisationen i området och alla NATO medlemmarna är involverade. Ryssland var också involverade fram till invasionen, efter detta drog sig de andra länderna ur samarbeten med Ryssland. Arktiska rådet kan bidra med ökat samarbete i regionen. Alltså ser framtiden oklar ut, om inte Ryssland liberaliserar (avslutar kriget, mänskliga rättigheter) kan det se ut som ett nytt kallt krig där västvärlden och dem fyra Natomedlemmarna i the Arctic five handlar med varandra medan Ryssland väntar utanför i kylan. Nya naturresurser kan utnyttjas men om inte Ryssland ändrar sitt beteende ser framtiden kall ut.

Diskussion

Detta kapitel kommer handla om en diskussion utifrån resultaten som gjorts utifrån teorierna. Kapitlet delas in i två delar, realism och liberalism och en diskussion om resultatet förs. Del ett handlar om realism och del två liberalism. Det primära fokuset är på geopolitiken i regionen och säkerhetspolitiken. Sedan skall en jämförelse av de två teoriernas resultat och diskussion tas upp.

6.1 Realism

I resultatet för realism var slutsatsen en maktbalans som inte kommer gå att förändra utan konsekvenser. Detta delkapitel är tänkt att diskutera anledningar till att det blivit på detta vis men även hur framtiden kan förändras. Idag år 2024 smälter Norra polcirkeln till en nivå människan aldrig sett och som tidigare nämnts hittas nya naturresurser i området. Resurser som länderna i regionen vill åt, detta i sin tur skapar en maktstrid. Gällande hur framtiden kommer se ut, behövs en överblick av hur situationen ser ut idag. Arbetet har tidigare nämnt översiktligt de olika aktörerna som befinner sig i regionen. Men inte vad deras ambitioner kan tänkas vara specifikt. Idag finns det en maktbalans i regionen, mellan Ryssland och NATO nationerna, inom NATO nationerna kan ambitionerna variera men primärt är det NATO medlemmarna mot Ryssland. Idag verkar maktbalansen vara det enda resultatet som kan finnas. Både Ryssland och USA har kärnvapen och kommer troligtvis använda dem om ett fullskaligt krig mellan dem uppkommer. NATO nationerna framstår sig vara nöjda med maktbalansen. De har kollektiv säkerhet på grund av NATO och risken att Ryssland skulle anfälla dem nu är låg. Ryssland däremot har under årens lopp bara ökat sin expansionistiska vilja. Detta spår kan ses i planterandet av en flagga på arktiska havsbotten 2007, Krimkrisen 2014 och 2022 invasionen av Ukraina.

Även om Ryssland vill expandera sina gränser har det kostat landet mycket resurser och deras tid är begränsad. Ryssland trodde kriget bara skulle vara kortvarigt då deras militär var större än Ukrainas och överlägsen. Ett och halvt år senare har Ukraina lyckats pressa tillbaka Ryssland och situationen verkar utvecklas till ett dödläge. Ryssland har mobiliserat en del av sina reservtrupper och börjat ta fram utrustning från Kalla kriget och i vissa fall tidigare (Sinéad, 2023) medan Ukraina har fått till exempel västerländska artilleripjäser. Utöver det militära har även ekonomin både försvagats och stärkts på grund av kriget, sanktioner och militära utgifter. Ryska rubeln är kraftigt försvagad, men tack vare att kringgå sanktioner och exportera dyra varor som olja har det bidragit positivt till ekonomin. Ryska staten har dock spenderat mer pengar på att "lösa" den ekonomiska situationen, detta har gjort att ekonomin vuxit (Briancon, 2023). Men staten klarar inte av att finansiera kriget för alltid. Utöver det har Ryssland demografiska problem, barnafödelse minskade efter Sovjetunionens fall (Worldmeter, u.å). Detta blandat med stora förluster i invasionen av Ukraina ledde till ett av Putins senaste tal om att uppmuntra kvinnor att få 8 eller fler barn (Sharma, 2023) och Rysslands begränsande av abort i november 2023 (Shevchenko, 2023). Detta har gjort att Ryssland är i en demografisk kris som de försöker lösa. Även om Ryssland har demografiska problem (färre födslar och en växande äldre befolkning) är detta inte ett unikt problem, flera länder har demografi problem som till exempel Japan (Blair, 2023) och Kina (Erzati, 2023). Skillnaden mellan Ryssland och vissa av de andra länderna är att Ryssland vill expandera sitt territorium och med en kommande demografisk kris har landet begränsat med tid att genomföra detta. Alltså har Ryssland begränsat med tid att genomföra sin expansionistiska vilja. Denna begränsade tid men stor vilja att erövra nya territorium kan leda till att ryska staten som aktör blir alltmer aggressiv och även desperat desto längre dessa konflikter och motgångar tar.

NATO nationerna är större och en allians, inom Norra polcirkeln och the Arctic five består det av USA, Kanada, Norge och Danmark. Då alla nationer förutom Ryssland ingår i NATO är maktbalansen för tillfället NATO mot Ryssland. Men även om de är eniga mot rysk aggression har de fortfarande olika ambitioner och tankar kring hanterandet av situationen. Det primära fokuset emellan NATO nationerna är den militära alliansen, men också ekonomiskt. Norge är troligtvis landet mest påverkat nationerna ekonomiskt av NATO länderna, Norge är mest påverkat på grund av att stora delar av deras värdefulla industri (oljeborrning och fiskeri) befinner sig i området. Men även de andra länderna har ekonomiskt intresse i regionen. Sedan finns det konflikter som Kanada och USA:s konflikt kring Nordvästpassagen och Beaufort havet som försvårar samarbetet. USA:s senaste territoriella anspråk på ökat territorium vid havsbotten spär på konflikten med Kanada ännu mer då delar av territoriet överlappar med vad som Kanada anser som sitt territorium. Oavsett den inre situationen emellan länderna i NATO verkar huvudfokuset för tillfället samarbete och att vara en gemensam motpol till Ryssland i maktbalansen då Ryssland ses som det större hotet.

Utifrån ett neorealistiskt perspektiv kan den nuvarande situation ses som en okrossbar maktbalans på grund av att ingen av sidorna kommer konkret skulle kunna vinna en maktstrid och då skapas en maktbalans. En annan faktor som konkret kan inkluderas som neutraliserar situationen är kärnvapen. Kärnvapen och dess roll i neorealism är en mindre diskuterad aspekt av teorin (Krieger, Roth, 2007, s 1). Men onekligen har kärnvapnets roll en oerhörd betydelse då båda sidorna har kärnvapen och det är inte orimligt att anta att de skulle använda kärnvapen om en direkt konflikt uppstod. Utöver det är risk ett viktigt begrepp i denna fråga, vad är risken att använda kärnvapen och kostnaden för den risken (Krieger, Roth, 2007, s 2). Då realister utgår ifrån vad som är logiskt och potentiella risker kan det sägas att konflikt med kärnvapen involverat vore katastrofalt och inte speciellt troligt om inte något förändras.

Gällande framtiden kring maktbalansen och striden vid Norra polcirkeln finns två potentiella situationer. Problemet med att kunna förutspå framtida situationen är de olika faktorerna, som till exempel hur snabbt isen smälter och naturresurserna utvinns. I dessa två potentiella situationer utgår detta arbete ifrån att isen fortsätter smälta i takt den gör nu och naturresurser har blivit enklare att utvinna. Den potentiella situation som är den som är mest trolig att utspela sig är (som tidigare nämnts) att maktbalansen fortsätter och respektive länder fortsätter utvinna naturresurser i sin del av norra polcirkeln. Realister anser sig vara rationella och om ingen kan överta den andra sidan militärt eller ekonomiskt kvarstår maktbalansen. NATO gynnas mest då de lägger fokus vid samarbete samt att klimatförändringarna kommer gynna deras ekonomier (mer naturresurser men primärt mer naturresurser att handla och nya handelsvägar). Även om detta scenario låter fredligt är det troligt att spänningarna ökar både diplomatiskt och militärt samt att den redan frostiga relationen försämras. Idag är relationen emellan NATO och Ryssland svag på grund av invasionen av Ukraina, men länderna har fortfarande diplomatisk kontakt. Ryssland är den största aktören i regionen och Ryssland ser sin del av regionen som en viktig del av sitt land och det väger tungt politiskt. Utvinningen av mer resurser kommer stärka betydelsen av deras del av regionen territorium (Keil, 2013) mer än tidigare till och med. Utöver det kommer klimatförändringarna öppna nya vattenvägar som även har betydelse för internationell handel och sin tur kan spä på eller skapa nya konflikter gällande territoriella konflikter som till exempel nordvästpassagen. Dessa nya vattenvägar kan göra transporten av varor enklare och mer tidseffektiva, dock kan dessa vattenvägar befinna sig som tidigare nämnts vid territoriella dispyter och kan spä på konflikt. Smältandet av Norra polcirkeln kommer skapa en kapplöpning om vem som får mest av naturresurserna, men även

ett säkerhetsdilemma. Delar av detta dilemma kan ses idag då många av aktörerna vid Norra polcirkeln har ökat sin militära budget sedan Rysslands invasion av Ukraina. Norge har till exempel planer på att öka sin militära budget till den 2% NATO rekommenderar sina länder att lägga minst gällande militära budget (Regjeringen, 2023). Danmark har planer att öka sin militära budget med 2% (Pedersen, 2023). Denna upprustning ser NATO (och länderna inuti NATO) som viktig för att öka sin säkerhet, men det är troligt att Ryssland ser det som ett hot och i tur ökar sin säkerhet. Sedan fortsätter denna spiral tills situationen har risk att bli ohållbar. Det finns dock motargument till att detta skulle kunna hända. NATO kan samla på sig vapen och utrustning för framtida konflikt eller att öka sin säkerhet men Ryssland har inte samma möjlighet, all deras produktion av utrustning behöver användas i kriget. Det är fortfarande troligt att säkerhetsdilemmat uppstår men i det fallet behöver Ryssland utöka sin produktion och inköp av utrustning ännu mer. Dock finns det motargument till detta i att Ryssland idag försöker göra om sin ekonomi till en mer krigsfokuserad ekonomi men även då kommer dem ha svårt att konkurrera med NATO och amerikanska militärindustriella komplexet.

Det andra potentiella scenariot är mindre troligt och då det innebär direkt konfrontation och fullskaligt krig, något som utifrån realist perspektiv är orimligt då riskerna väger tyngre än de positiva aspekterna. I denna framtid anser aktörerna att naturresurserna är gynnsamma nog att kärnvapenkonflikt är värt det eller någon form av direkt konflikt. I detta fall hade Ryssland behövt minska sina förluster i invasionen av Ukraina och förflytta stor del av sina trupper för att kunna snabbt invadera NATO länderna eller de områden som dem vill ockupera. Detta skulle vara svårt att åstadkomma då NATO i teknologi, militära budget och även manskap är minst två gånger starkare än Ryssland (Statista, 2023). Utöver det är det inte bara de 4 NATO länderna i regionen som Ryssland hade behövt besegra utan hela NATO. Alltså är en rysk grundinvasion till stor del orimlig. Den faktor som hade förändrat mest hade varit om Kina dragits in i konflikten, men det är en faktor som inte går att fastställa. Dessa olika variabler gör att en konfrontation emellan NATO och Ryssland skulle vara till nackdel för Ryssland. Avslutningsvis hade kärnvapen varit Rysslands egentligen enda drag, men detta drag hade troligtvis lett till oerhörd förstörelse i världen och som tidigare nämnts, en handling som inte hade valts av en realist.

En mindre diskuterad aspekt som tagits upp innan är NATO samhörigheten, även om argumentet finns att Ryssland är det större hotet är NATO samhörigheten inte helt oförstörbar. Om USA eller andra länder inom NATO gör anspråk på mer territorium på till exempel Kanadas bekostnad kommer det långsiktigt skada samhörigheten. Om Kanada fortsätter få territoriella konflikter på grund av att USA gör fler anspråk är det möjligt att de byter sida i konflikten. Detta är dock bara om de anser Ryssland är starkare än USA militärt.

6.2 Liberalism

Inom resultatet för liberalism diskuterades handelsaspekten och dess värde inom liberalism men även hur Rysslands invasion av Ukraina kan ses som en icke-förlåtande handling som Ryssland behöver betala hårt för. Gällande regionen Norra polcirkeln var det troligaste resultatet handel mellan NATO medlemmarna och att Ryssland utesluts. Detta resonemang är på grund av att USA, Kanada, Norge och Danmark är alla liberala demokratier och värdesätter den liberala ideologin tungt. Utöver handel har de fyra Natoländerna haft en nära relation sedan andra världskriget då alla var allierade men utöver det förlängning av alliansen i NATO. Ryssland däremot har sedan andra världskriget haft en frostig relation, först i kalla kriget med

Sovjetunionen. Sedan när Sovjetunionen föll fanns det ett visst hopp för demokratin i Ryssland men sedan Putins kommande till makten har demokratin i Ryssland försvagats. Alltså är ett liberal demokratiskt Ryssland något av en dröm som kan ta länge att uppfyllas och fram till att den uppfylls vill inte NATO länderna handla med Ryssland. Men det har hänt att länder brutit från den liberal demokratiska trenden, startat krig med länder i sin närhet och sedan hamnat i konflikt med USA, exempel på detta är Irak kriget som startade 2003. USA:s involverande i kriget och anledningarna till att de involverade sig ses idag som påhittade eller missförstådda (vissa experter ansåg att det var ett misstag snarare än påhittat). USA påstod att Irak hade kärnvapen, höll på att tillverka mer och vägrade samarbeta med FN (Kelley, 2023). Kriget ledde till att diktatoriska regimen i Irak föll. Det är ett exempel på en konflikt som inte hände för så länge sedan, varför agerar då inte USA och NATO för att stoppa Ryssland? Svaret är både kostnaden för kriget och kärnvapen. Krig är aldrig populärt men ett långvarigt krig med Ryssland hade varit en kostnad som hade varit svår att förklara för sina invånare i vilket demokratiskt land som helst. USA är ännu ett exempel på detta, de är inte involverade i konflikten med Ukraina men cirka 41% av alla amerikaner anser att USA gör för mycket för Ukraina och 61% av amerikaner anser att det finansiella stödet bör ha begränsningar (Younis, 2023). Om USA dragits in i kriget hade det varit problematiskt för USA:s sittande president Biden att förklara för sina väljare i kommande valår. Utöver det är kärnvapen det stora problemet. Ryssland har kärnvapen och hade troligtvis använt dem. Denna risk har gjort att om NATO länderna vill skada Ryssland har man behövt göra det genom att stödja Ukraina. Det finns argument att USA inte störtade Iraks regim på grund av att de bröt mot den liberala ideologin. Även om USA inte störtade Irak på grund av sin ideologi, så är det högt troligt att USA/västvärlden inte gör något militärt för att störta Rysslands regim då kostanden hade varit enorm. Då Ryssland idag inte har någon positiv relation med stora delar av västvärlden kommer troligtvis situationen vid Norra polcirkeln vara handel emellan NATO medlemmarna och ett isolerat Ryssland. Ett kontraargument till detta är att västvärlden har innan invasionen av Ukraina handlat och interagerat med Ryssland och andra odemokratiska länder så varför skulle det förändras? Ryssland har begått en av de stora synderna för både liberaler och liberala demokratier invadera ett land specifikt ett demokratiskt land. Tidigare har de kunnat tolerera den långsamma demokratiska döden även om de föraktar det. Men invasionen gjorde till slut att västvärlden ökade sina försvar och bidrog med stöd till Ukraina, båda för att hjälpa ett annat liberal demokratiskt land men även för att Ryssland attackerade. Gällande naturresurser är det troligt att båda sidorna utvinna naturresurserna inom sina egna territorium och sjözoner. Men det är möjligt att internationella samarbeten skapas emellan NATO medlemmarna som kan förenkla den komplicerade aspekten av att extrahera naturresurserna. Sedan kan nya konflikter uppstå på grund av naturresurser i sjözoner. Som till exempel USA:s expanderande av sitt territorium december 2023 på delvis Kanadas bekostnad. FN bestämmer inte vem territoriet tillhör och the Arctic five 2008 bestämde att man skulle försöka lösa territoriella bestämmelser diplomatiskt (Udenrigsministeriet, 2008). Liberalist teori uttrycker att internationellt samarbete är viktigt och det är troligt att NATO medlemmarna kommer stå vid detta avtal. Gällande framtiden ser den troligtvis som resultatet nämnde, lik den idag. Ryssland som stat verkar inte ha några indikationer av att förändras, ryska valet hålls 2024 och Putin har fängslat sin största motståndare Alexei Navalny och stängt av andra antikrigsmotståndare för att ställa upp i valet (Reuters, 2023) och med detta eliminerande av opposition finns det argument för att Putin redan vunnit valet eller i alla fall ökat sina chanser av att vinna markant då Navalny är hans stora motståndare. Denna extremt långsamma eller kan argumenteras icke-existerande liberalisering av Ryssland gör att

samarbetet minskar internationellt mellan länderna inom Norra polcirkeln och försämrar den geopolitiska situationen. En aspekt som tagits upp innan är synsätt och de värderingar länderna i regionen har. NATO länderna som tidigare nämnts har ett liberaldemokratiskt synsätt på samarbete och handel medan Ryssland till stor del de senaste 70 åren varit isolerade men även rysk arktiskultur skiljer sig från västerländsk. En del av den ryska visionen om Arktis är den ensamma hjältemodiga polarutforskaren som ofta målas upp som man. Denna aktör härstammar från de tidiga sovjetiska polarutforskarna (Magnusson, 2019 s 474). Även om Ryssland och Sovjetunionen inte är samma land har delar av den sovjetiska kulturen och synsätt levt vidare. En annan del som inte bara ses från sovjet tiden men även innan är människans erövrande av naturen. Ryssland som land har expanderat sitt territorium historiskt i områden där människan har behövt bekämpa naturen för att överleva. Detta anser vissa gjorde att Sovjetunionen skapade en romanticism kring att uppmuntra sina medborgare att flytta norrut och att tämja vildmarken (Magnusson, 2019, s 476). Denna skillnad på syn kring Arktis kan även till viss del förklara Rysslands ovilja att samarbeta. Deras syn av Arktis och Norra polcirkeln är ett synsätt av erövrandet av naturen, ensamt om det behövs, detta är till skillnad från den syn av internationellt samarbete som tillkommit i NATO ländernas.

6.3 Jämförelse

Som nämnts i teoridelen är teorierna i sig annorlunda varandra gällande perspektiv. Realism lägger sitt fokus på den militära aspekten och hur en stat kan skapa en makthegemoni. Liberalism är fokuserad på stater gällande internationellt samarbete men även indirekt invånare i staterna då demokrati är något de prioriterar ideologiskt. Men mer specifikt finns det även likheter i skillnader i dessa teories applikation till frågeställningen.

Likheterna är fler än förväntat när teorierna ofta används och diskuteras ser man hur mycket de två teorierna skiljer sig. Både i världsbild och fokus samt värden. Den nuvarande situationen kan ses som liknande utifrån båda teorierna, alltså en maktbalans. Hur framtiden skulle kunna se ut är också liknande utifrån teorierna. Även där är det troligaste en fortsatt maktbalans med ett isolerat Ryssland vid norra polcirkeln. Anledningar till detta är lika utifrån teorierna. Kärnvapen, så länge Ryssland har kärnvapen kommer de vara en oro för västvärlden vare sig personen är realist eller liberalist. Kärnvapen och dess konsekvenser är något som realister räknar som ett oacceptabelt pris på att eventuellt få en hegemoni. Liberalisterna fokuserar inte på hegemoni delen men då kärnvapen finns med kan de inte göra något för att stoppa Ryssland förutom sanktioner och stödja de Ryssland redan är i konflikt med som till exempel Ukraina. Gällande norra polcirkeln och naturresurserna där kommer båda sidorna fortsätta men även öka utvinningen av de ökande naturresurserna på grund av klimatförändringarna. Men en aktiv väpnad konflikt är relativt låg utifrån båda teorierna på grund av som tidigare nämnts, kärnvapen.

Även om det finns några likheter är skillnaderna fler. Utifrån de olika teorierna varierar just synsättet på Ryssland. Realister ser Ryssland som ett hot militärt på grund av dess roll som stormakt, dem struntar i hur Ryssland ser ut inrikes samt andra faktorer som inte korrelerar direkt till militär styrka. Liberaler däremot ser Ryssland som ett hot och problem på grund av delvis deras invasion av Ukraina på tvivelaktiga grunder men även på grund av Rysslands auktoritära regering och syn på mänskliga rättigheter. Även anledningarna till att situationen vid Norra polcirkeln kan ha uppstått är också olika beroende på teori. Realister skulle argumentera att på grund av Rysslands militära kapacitet (soldater, vapen) och kärnvapen och NATO sidans liknande kapacitet, har denna maktbalans skapats. Detta är på grund av att

realister anser att båda sidor strävar att skapa en hegemoni och militärt/säkerhets övertagande men att dem inte klarar det på grund av andra sidans militära kapacitet. Liberaler däremot ser situationen som att Rysslands ickedemokratiska tendenser har lett till invasionen av Ukraina men även Rysslands isolering från västvärlden. Även om de kanske vill störta Rysslands regering kan dem inte på grund av kärnvapen men även kostnad för ett långt krig. Ett annat sätt som teorierna skiljer sig är hanterandet av Ryssland. Båda teorierna på grund av olika anledningar vill störta eller minska Rysslands makt men kan inte det på grund av kostnaden för att kriga med Ryssland. Gällande framtiden vid norra polcirkeln kommer båda sidor troligtvis fortsätta utvinna resurser på eget territorium då expansion är svår på kring av risken för konflikt. Men det finns argument för att konflikt händer då båda sidor i maktbalansen kan få för sig att vilja utöka sitt territorium på andras bekostnad. USA:s expansion av sitt havsbotten territorium i december 2023 är ett exempel på detta. Realister kommer inte ändra sin syn på detta på grund av det inte förändrar den militära eller säkerhetssituationen radikalt. Liberalernas vy kan dock förändras mycket om detta fortsätter, deras teori är byggd på internationellt samarbete. Om USA till exempel ökar sin säkerhet, ekonomi och naturresurser tillgång på de andra medlemmarnas bekostnad kan det internationella samarbetet skadas.

Alltså skiljer sig teorierna en del i hur de ser på situationen och dess konsekvenser och framtid. Även om de teorierna även har liknande tankar på situationen och framtiden, fast på grund av olika skäl. Realister kommer anse att maktstriden kommer fortsätta även om den för närvarande är en balans. Den kan inte vara väpnad men båda sidorna kommer använda sina resurser för att säkra sina militära och säkerhetspolitiska mål. Liberaler däremot ser ett isolerat Ryssland, som kommer likt historiskt, vara i sin sfär där de utnyttjar sina egna resurser åt sin vinning men även handlar med de länder som kan vara ryssvänliga (som till exempel Indien och Kina). Men isoleras från NATO och västvärlden medan NATO medlemmarna fortsätter utvinna ökande resurser, handlar med varandra och sitt internationella samarbete.

Avslut

7.1 Avslutande diskussion

Detta arbete har diskuterat den aktuella situationen kring Norra polcirkeln utifrån teorierna realism och liberalism men även hur det kan utvecklas utifrån dessa teorier. Utifrån frågeställningen ” Hur situationen vid Norra polcirkeln ser ut och hur dess smältande påverkar regionen geopolitiskt utifrån ett realist perspektiv, liberalt perspektiv och hur situationen kan komma att förändras utifrån dessa teorier”. Som nämnts under arbetets gång är situationen en maktbalans. Även om strävan efter nya naturresurser är stor och stormakterna i regionen vill åt resurserna skulle dem troligtvis inte riskera ett fullskaligt kärnvapenkrig för att få tillgång till resurserna. Det finns argument för att arbetet fokuserat för mycket på externa faktorer och händelser snarare än just Norra polcirkeln. Dock som konterargument är faktumet att situationen i Norra polcirkeln inte går att se utifrån ett isolerat perspektiv. Faktorer som till exempel invasionen av Ukraina är något som påverkar situationen vid Norra polcirkeln aktivt. Det går även att argumentera att det hjälper då det ger mer av ett tre dimensionellt perspektiv. Arbetet har även gett djup till Norra polcirkeln geopolitiska situation utifrån realism och liberalism, de två största teorierna inom internationella relationer.

Referenser

- Arctic Council, u.å, About, <https://arctic-council.org/about/> , Hämtad 2023, 11,10
- Arctic Council, u.å, Russian Federation, <https://arctic-council.org/about/states/russian-federation/> , Hämtad 2023, 11, 11
- Baker, Sinéad, 2023, Russia is 'going backwards' and will increasingly have to rely on Cold War-era weapons, experts and Western officials say, Business Insider, <https://www.businessinsider.com/russia-increasingly-relying-cold-war-era-weapons-western-officials-2023-4?r=US&IR=T> , Hämtad 2023, 11, 25
- Bellinger, John, 2022, How Russia's Invasion of Ukraine Violates International Law, <https://www.cfr.org/article/how-russias-invasion-ukraine-violates-international-law> , hämtad 2023, 12, 27
- Bergh, Kristoffer, 2012, THE ARCTIC POLICIES OF CANADA AND THE UNITED STATES: DOMESTIC MOTIVES AND INTERNATIONAL CONTEXT, *SIPRI Insights on Peace and Security*, No 1 <https://www.sipri.org/sites/default/files/files/insight/SIPRIInsight1201.pdf>
- Berkman, Arthur, Paul, Vylegzhanin, N, Alexander, 2013, Environmental Security in the Arctic Ocean
- Blair, Gavin, 2023, Japan's population drops by nearly 800,000 with falls in every prefecture for the first time, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2023/jul/26/japan-population-how-many-people-drops-first-time-births-deaths> , Hämtad 2023, 12, 9
- Bochove, Danielle, 2023, US Claims Huge Chunk of Seabed Amid Strategic Push for Resources, Bloomberg, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-12-22/us-claims-huge-chunk-of-seabed-amid-strategic-push-for-resources> , Hämtad 2023, 12, 22
- Briancon, Pierre, Russian war economy is overheating on a powder keg, Reuters <https://www.reuters.com/breakingviews/russian-war-economy-is-overheating-powder-keg-2023-10-25/> , Hämtad 2023, 11, 25
- Burchill, Scott, Linklater, Andrew, 2013, Theories Of International Relations (fifth edition). Houndsmills: Palgrave Macmillan

- Erzati, Milton, 2023, Chinas, Demographic Catastrophe, Forbes, <https://www.forbes.com/sites/miltonezrati/2023/11/01/chinas-demographic-catastrophe/?sh=1a6eb96150df> , Hämtad 2023, 11, 29
- Farré, et al, 2014, Commercial Arctic shipping through the Northeast Passage: routes, resources, governance, technology, and infrastructure , <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1088937X.2014.965769?scroll=top&needAccess=true>
- Förenta nationerna, 2023, Commission of Inquiry finds further evidence of war crimes in Ukraine, <https://news.un.org/en/story/2023/10/1142617> , 2023, 12, 25
- Förenta nationerna, 1982, United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 Overview and full text, https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.htm , Hämtad 2023, 11, 15
- Humpert, Malte, 2023, Russia Amends Arctic Policy Prioritizing ‘National Interest’ and Removing Cooperation Within Arctic Council, <https://www.highnorthnews.com/en/russia-amends-arctic-policy-prioritizing-national-interest-and-removing-cooperation-within-arctic> , Hämtad 2023, 11, 11
- Jacobsen, Marc, 2022, Arctic Aspects in Denmark’s New Foreign and Security Policy Strategy, <https://www.thearcticinstitute.org/arctic-aspects-denmark-new-foreign-security-policy-strategy/> , Hämtad, 2023, 11, 21
- James, Patrick, 2022, Realism and International Relations: A Graphic Turn Toward Scientific Progress, Oxford University Press
- Keil, Kathrin, 2013, The Arctic: A new region of conflict? The case of oil and gas, , *Cooperation and Conflict*, Vol 49, No 2, <https://journals-sagepub-com.ludwig.lub.lu.se/doi/full/10.1177/0010836713482555> ,
- Kelley, E, Robert, 2023, Twenty years ago in Iraq, ignoring the expert weapons inspectors proved to be a fatal mistake, <https://www.sipri.org/commentary/essay/2023/twenty-years-ago-iraq-ignoring-expert-weapons-inspectors-proved-be-fatal-mistake> , Hämtad 2023, 12, 26
- Krieger, Zanyvl, Roth, Ilan, Ariel, 2007, Nuclear Weapons in Neo-Realist Theory, *International Studies Review*, Vol 9, No 3, <https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/4621831?seq=2>
- Levy, S, Jack, Thompson, R, William, 2010. Causes of War, Chichester: Wiley-Blackwel

- Likhacheva, Anastasia, 2022, Arctic Fever Political, Economic & Environmental Aspects, Palgrave Macmillan
- Magnusson, Hansen, Hannes, 2019, Arctic geopolitics: Russian politics at the North Pole, *Cooperation and Conflict*, Vol 54, No 4, https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/pdf/48596442.pdf?refreqid=fastly-default%3Ac1008cc9d80ea885810956d12a9d7099&ab_segments=&origin=&initiator=&acceptTC=1 , Sage Publication
- Nationalencyklopedin, u.å, Geopolitik, <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/geopolitik> , Hämtad 2023, 11, 9
- Office of the United States Trade Representative, u.å, Countries & Regions, <https://ustr.gov/countries-regions> Hämtad 2023, 12, 20
- Pedersen, Gronholt, Jacob, Birkebaek, Johannes, Denmark plans defence spend of \$21 billion over next decade, Reuters, <https://www.reuters.com/world/europe/denmark-plans-defence-investment-21-bln-over-next-decade-2023-05-30/> , Hämtad 2023, 12, 5
- Polcirkeln, u.å, Polcirkeln, <https://www.polcirkeln.nu/> , Hämtad 2023, 11, 9
- Rantanen, M, Karpechko, Y, A, Lipponen, A, Nordling, K, Hyvärinen, O, Ruosteenoja, K, Vihma, T, Laaksonen, A, 2022, The Arctic has warmed nearly four times faster than the globe since 1979, *Communications Earth & Environment*, 3, No 168, <https://www.nature.com/articles/s43247-022-00498-3>
- Regeringen, 2022, Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Kina, <https://www.regeringen.se/rapporter/2022/06/manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-i-kina/> , Hämtad 2023, 12, 20
- Regjeringen, 2023, A Strong Defence Budget for Demanding Times, <https://www.regjeringen.no/en/aktuelt/a-strong-defence-budget-for-demanding-times/id2997543/> , Hämtad 2023, 12, 5
- Reuters, 2023, Anti-war candidate barred from Russia's presidential election, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/23/anti-war-candidate-barred-russia-presidential-election-yekaterina-duntsova>, Hämtad 2023, 12, 29
- Rowe, Mark, 2022, Arctic nations are squaring up to exploit the region's rich natural resources, Geographical, <https://geographical.co.uk/geopolitics/the-world-is-gearing-up-to-mine-the-arctic> , Hämtad 2023, 12, 13

- Sharma, Shweta, 2023, Putin urges Russian women to have ‘eight or more’ children amid soaring deaths in his Ukraine war, Independent, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/vladimir-putin-women-eight-children-ukraine-war-b2455957.html> , Hämtad, 2023, 12, 9
- Stevchenko, Vitaly, 2023, Russian authorities crack down on abortion access amid demographic crisis, BBC, <https://www.bbc.com/news/world-europe-67495969> , Hämtad 2023, 12, 9
- Stokke, Schram, Olav, 2011, Environmental security in the Arctic: The case for multilevel governance, *International Journal*, Vol 66, No 4, <https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/23104396?seq=2>
- Statista, u,å, Comparison of the military capabilities of NATO and Russia as of 2023, <https://www.statista.com/statistics/1293174/nato-russia-military-comparison/> , Hämtad 2023, 12, 8
- Udenrigsministeriet, 2008, CONFERENCE IN ILULISSAT, GREENLAND: LANDMARK POLITICAL DECLARATION ON THE FUTURE OF THE ARCTIC, <https://web.archive.org/web/20080615022625/http://www.um.dk/en/servicemenu/News/ConferenceInIlulissatGreenlandLandmarkPoliticalDeclarationOnTheFutureOfTheArctic.htm> hämtad via wayback machine , Hämtad 2023, 12, 28
- Udenrigsministeriet, 2022, Joint Statement on Arctic Council Cooperation following Russia’s Invasion of Ukraine, <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/13645015/joint-statement-on-arctic-council-cooperation-following-russias-invasion-of-ukraine?publisherId=2012662> , Hämtad 2023, 11, 12
- U.S. Energy Information Administration, 2012, Arctic oil and natural gas resources, <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=4650> , Hämtad 2023, 11, 15
- The White House, 2022, NATIONAL STRATEGY FOR THE ARCTIC REGION, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/National-Strategy-for-the-Arctic-Region.pdf>
- Worldmeter, u,å, Russia Population, <https://www.worldometers.info/world-population/russia-population/> , Hämtad 2023, 11, 26
- Younis, Mohamed, 2023, American Views on the Ukraine War in 6 Charts, Gallup, <https://news.gallup.com/poll/513680/american-views-ukraine-war-charts.aspx> , 2023, 12, 27
- Østhagen, Andreas, 2018, Managing Conflict at Sea: The Case of Norway and Russia in the Svalbard Zone, *Arctic Review on Law and Politics*, Vol 9, <https://arcticreview.no/index.php/arctic/article/view/1084/2572>